

Ενότητα 1: Οι πρώτες μέρες σε ένα νέο σχολείο

Προτάσεις

Σε επικοινωνιακό πλαίσιο οι **προτάσεις** αποτελούν τη **γλωσσική αποτύπωση του μηνύματος**.

Είδη προτάσεων ως προς:

α. τα ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ

<p>Απλή</p>	<p>Αποτελείται από τους <u>κύριους όρους μόνο</u>, δηλ. το Υποκείμενο και τη Ρηματική Φράση που μπορεί να έχει τις ακόλουθες μορφές:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ρήμα αμετάβατο (P αμτβ). <i>Ο Πέτρος κοιμάται</i> 2. Ρήμα μεταβατικό +Αντικείμενο (P μτβ +Α). <i>Ο Πέτρος παίζει μπάλα</i> 3. Ρήμα δίππωτο +Αντικείμενο 1 +Αντικείμενο 2 (που δηλώνουν διαφορετικά πράγματα) (P διπτ +Α1 +Α2). <i>Ο Πέτρος έδωσε το μολύβι στο φίλο του</i> 4. Ρήμα συνδετικό +Κατηγορούμενο (Ρσυνδ +Κτγ). <i>Ο Πέτρος είναι πρόεδρος</i>
<p>Ελλειπτική</p>	<p>Πρόκειται για την πρόταση από την οποία <u>λείπει ένας από τους βασικούς όρους</u>, γιατί εννοείται. Συχνά η χρήση τους προσδίδει στο λόγο συναισθηματική φόρτιση. <i>Ο Πέτρος.</i></p> <p>Στην περίπτωση του Υ όμως, ελλειπτική θεωρείται η πρόταση, όταν λείπει το Υ σε γ' πρόσωπο μόνο. <i>Μιλώ του πατέρα (Απλή) αλλά Μιλάει του πατέρα (Ελλειπτική)</i></p>
<p>Επαυξημένη</p>	<p>Πρόκειται για την πρόταση, η οποία περιέχει <u>παραπάνω όρους</u> από τους βασικούς. <i>Ο Πέτρος πήγε εκδρομή με την παρέα του σήμερα.</i></p>
<p>Σύνθετη</p>	<p>Πρόκειται για την πρόταση που περιέχει παραπάνω από ένα Υ ή Α (που δηλώνουν ίδια πράγματα) ή Κτγ. <i>Ο Πέτρος αγόρασε χυμούς και πατατάκια</i> <i>Αλλά: Ο Πέτρος αγόρασε χυμούς στον αδελφό του είναι</i> Απλή Πρόταση</p>

Παρατήρηση: Μία πρόταση μπορεί να είναι και σύνθετη και επαυξημένη.



β. τη ΣΗΜΑΣΙΑ και τα ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΙΞΗΣ

Αποφαντική	Δίνει πληροφορία, διατυπώνει γνώμη.	Θα πάω σχολείο.
Ερωτηματική	Ζητά μια πληροφορία.	Θα πάω σχολείο;
Προστακτική	Ζητάω από κάποιον κάτι.	Πήγαινε στο σχολείο!
Επιφωνηματική	Εκφράζω έντονο συναίσθημα.	Θα πάω σχολείο!

Παρατήρηση: Για να χαρακτηρίσουμε μια πρόταση ως προς σημασία πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας το επιτονισμό (χρωματισμός φωνής) αλλά και τη σημασία της πρότασης.

Άνοιξε το παράθυρο!

Προστακτική

Ανοίγεις το παράθυρο;

Ερωτηματική αλλά με σημασία προστακτική

Κάνει πολλή ζέστη εδώ. Το παράθυρο είναι κλειστό.

Αποφαντική αλλά με σημασία προστακτική

Μια πρόταση μπορεί να έχει πολλές σημασίες ανάλογα με τον επιτονισμό, αλλά και μια σημασία μπορεί να αποδοθεί με πολλές προτάσεις.

γ. την ΠΟΙΟΤΗΤΑ

Αρνητική Δε μου άρεσε το έργο

Καταφατική Γελάσαμε με την ψυχή μας

Το τι είδους πρόταση θα επιλέξουμε για να διατυπώσουμε το μήνυμά μας εξαρτάται από τις συνθήκες & παράγοντες επικοινωνίας με κριτήριο τι εξυπηρετεί καλύτερα το στόχο μας.

